

twee 'bijzonder kwetsbare punten' werden genoemd, beide op Oost-Borneo gelegen: Tarakan en Balikpapan, belangrijke wingebieden van aardolie.

Voor de uitvoering van die twee taken werd voor de vloot een sterkte van tenminste 2 kruisers, 8 jagers en 12 onderzeeboten wenselijk geacht en die vloot diende haar moderne, met walbatterijen gedekte basis te krijgen niet in Tandjong Priok maar in Soerabaja; dat was goedkoper omdat in Soerabaja, waar al een vlootsteunpunt was, minder graafwerkzaamheden verricht moesten worden.

Er werd in de Defensiegrondblagen voorts van uitgegaan dat de vijand (daarbij werd steeds aan Japan gedacht) in eerste instantie op Java niet veel meer dan drie- tot vierduizend man aan land zou kunnen zetten – daartegen zou het Veldleger de strijd heel wel kunnen opnemen. Zou Japan evenwel tot veel grotere operaties overgaan, dan zouden zowel de marine als het Knil te zwak blijken; in dat geval zouden de beschikbare strijdkrachten, aldus de Defensiegrondblagen, 'zich zo goed mogelijk te weer stellen tot ons steun zal worden geboden.'

Voor de marine in Indische wateren waren de Defensiegrondblagen van belang omdat zij vastheid boden. Twee kruisers waren evenwel onvoldoende, aangezien elk oorlogsschip periodiek voor zijn groot onderhoud uit de vaart is; wilde men in Indische wateren steeds de beschikking hebben over twee kruisers, dan moest er een derde aan worden toegevoegd – een voorstel tot bouw van die derde kruiser (dat werd de 'De Ruyter') werd in '30 door de Staten-Generaal goedgekeurd.

Zou de marine dus uitgebreid worden, het Knil werd in het kader van de bezuinigingspolitiek, welke het gevolg was van de diepe crisis, met een paar duizend man ingekrompen en voor vervanging van verouderde wapens door meer moderne was er geen geld.

★

In de Defensiegrondblagen was slechts op schrift gesteld wat sinds de opkomst van Japan als moderne en sterke mogendheid een realiteit was: Nederland was voor een voortgezette verdediging van Nederlands-Indië afhankelijk van steun door derden. Het enige land dat daarvoor in de omstandigheden van de jaren '30 in aanmerking kwam, was Engeland. Evenwel: in Europa wenste ons land zijn traditionele neutraliteitspolitiek